

UCHWAŁA Nr XIX/99/2025
Rady Gminy Sadowne
z dnia 29 grudnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadowne
na lata 2026 - 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 4¹ ust.1, ust 2,ust 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) jak również art. 10 ust 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz.1939)

Rada Gminy Sadowne uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 -2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadowne.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
W GMINIE SADOWNE
na lata 2026-2028**

I. PROBLEM W ŚWIECIE PIŚMIENNICTWA ZACHOWANIA ANTYZDROWOTNE MŁODZIEŻY

W okresie dynamicznych przemian rozwojowych młodzieży kształtują się pewne zachowania, które mogą być przyczyną problemów zdrowotnych i społecznych młodych ludzi, a także czynnikami ryzyka wielu chorób i przedwczesnej śmierci. Dotyczy to w szczególności:

- zachowań ryzykownych, zwłaszcza w ruchu drogowym - wypadki drogowe są główną przyczyną zgonów młodzieży;
- picia alkoholu, które jest częstą przyczyną urazów (głównie w następstwie wypadków drogowych i zachowań agresywnych), a także ryzykownych zachowań seksualnych;
- używania innych substancji psychoaktywnych - uzależnienie od niektórych z nich staje się przyczyną dramatów życiowych młodych ludzi i ich rodzin;
- przedwczesnej inicjacji i ryzykownych zachowań seksualnych, których skutkiem mogą być: choroby przenoszone drogą płciową, w tym zakażenie HIV, ciąża nieleżna, zaburzenia zdrowia seksualnego w życiu dojrzałym;
- stosowanie przemocy, w tym autoagresji i cyberprzemocy związanej z długotrwałym używaniem telefonów, komputerów i innych nośników informacji
- stosowanie diet odchudzających powodujących niedobory pokarmowe (szczególnie niekorzystne dla zdrowia reprodukcyjnego młodych kobiet) oraz zwiększających ryzyko osteoporozy i innych chorób.

II. DYNAMIKA ZJAWISKA

Uzależnienie stanowi złożone zjawisko o charakterze dynamicznym, obejmujące zmiany zachodzące w funkcjonowaniu jednostki na poziomie biologicznym, psychicznym i społecznym. Nie jest ono stanem statycznym, lecz procesem rozwijającym się w czasie, który charakteryzuje się stopniowym nasilaniem objawów oraz utratą kontroli nad używaniem substancji lub wykonywaniem określonego zachowania. Dynamika uzależnienia wiąże się z mechanizmami adaptacyjnymi organizmu, zmianami w strukturach mózgowych oraz modyfikacją wzorców zachowania.

Problem uzależnień dotyczy nie tylko wielkich miast ale również mniejszych miejscowości. Gmina Sadowne nie jest samotną wyspą, młodzież z jej terenu nie różni się od młodzieży z większych miast. Tak samo dotyczą jej transmisje wzorów, panująca moda, styl bycia, niepokoje okresu adolescencji, dotyka jej frustracja, kryzys wartości, upadek autorytetów, lęk przed niepewną przyszłością.

Nie tak dawno najmłodszymi pacjentami zgłaszającymi się do Poradni Leczenia Uzależnień byli ludzie w wieku 16-17 lat, dzisiaj już nikogo nie dziwi 12-13 latek z pełnymi objawami zespołu uzależnienia od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych. Są to pacjenci zarówno pochodzący ze środowisk miejskich jak i małych wsi. W Polsce jest bardzo niewiele ośrodków zapewniających leczenie tak młodym ludziom a czas oczekiwania jest dość długi.

Ci ludzie to często emocjonalne ofiary alkoholizmu swoich rodziców, sami też bardzo często zaczynali eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi i alkoholem, wielu z nich jest uzależnionych krzyżowo, bądź w sposób mieszany. W takich przypadkach przeplatanie się pomiędzy sobą problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią jest aż nadto widoczne.

W literaturze podkreśla się, że uzależnienie ma charakter procesu, w którym funkcjonowanie osoby ulega stopniowej reorganizacji – priorytet uzyskuje substancja lub czynność, kosztem innych obszarów życia.

Proces uzależnienia przebiega etapowo i można wyróżnić kilka faz rozwoju zjawiska takich jak: faza eksperymentowania, faza używania okazjonalnego, faza

używania problemowego i faza uzależnienia. Proces ten ma charakter indywidualny i może przebiegać w różnym tempie, w zależności od czynników biologicznych, osobowościowych jak i środowiskowych, natomiast dynamika uzależnień jest ściśle związana z mechanizmami, które utrwalają i pogłębiają problem. Do najważniejszych mechanizmów należą: mechanizm nałogowego regulowania emocji, mechanizm iluzji i zaprzeczania, mechanizm rozpraszania „ja” oraz mechanizm głodu psychicznego i fizycznego. Mechanizmy te powodują, że osoba uzależniona stopniowo traci zdolność obiektywnej oceny własnego zachowania, co utrudnia podjęcie decyzji o zmianie.

Uzależnienie nie dotyczy wyłącznie jednostki, lecz wpływa także na system rodzinny i społeczny. Wraz z rozwojem uzależnienia zmieniają się role rodzinne, pogarsza się jakość relacji interpersonalnych oraz dochodzi do zjawiska współuzależnienia. Następuje stopniowo marginalizacja społeczna, utrata ról zawodowych i edukacyjnych oraz osłabienie więzi ze środowiskiem społecznym. Wzrost dostępności substancji, normalizacja używania niektórych środków psychoaktywnych, media, internet ma wpływ na kształtowanie postaw wobec używek oraz zachodzących zmian na poziomie społecznym.

Dynamika zjawiska uzależnień wskazuje na jego procesualny, wielowymiarowy charakter oraz zmienność w czasie. Uzależnienie rozwija się stopniowo, a jego przebieg zależy od interakcji wielu czynników. Zrozumienie dynamiki tego zjawiska ma kluczowe znaczenie dla projektowania skutecznych działań profilaktycznych i terapeutycznych.

III. WSPÓŁCZESNA PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Współczesna profilaktyka uzależnień to zbiór działań, które mają zapobiegać powstawaniu uzależnień (od substancji i zachowań) oraz zmniejszać ich skutki w społeczeństwie. Obecnie profilaktyka korzysta z bardzo wielu podejść próbując wyjaśnić motywację osób do sięgania, lub nie, po substancje psychoaktywne, oraz określić czynniki ryzyka prowadzące do zachowań autodestrukcyjnych. Preferuje się kreatywną wersję profilaktyki poprzez wybór celu strategicznego działań profilaktycznych, jakim jest promocja zdrowia i nacisk na kształtowanie u odbiorców programów profilaktycznych systemu wartości, właściwych postaw i umiejętności ułatwiających im dbałość o zdrowie, wzmacniając kompetencje życiowe takie jak asertywność, komunikacja interpersonalna, radzenie sobie ze stresem i rozwiązywanie problemów.

Cele profilaktyki obejmują m.in.: opóźnianie wieku inicjacji, zmniejszanie częstości ożywania substancji, ograniczanie zachowań ryzykownych oraz kształtowanie postaw prozdrowotnych. Współczesne podejścia podkreślają znaczenie działań długofalowych, systemowych i zintegrowanych.

Współczesna profilaktyka uzależnień dzielona jest na trzy podstawowe poziomy. Profilaktyka uniwersalna adresowana jest do całej populacji i realizowana m.in. w środowisku szkolnym. Jej celem jest ogólne wzmacnianie postaw prozdrowotnych oraz ograniczanie czynników ryzyka. Profilaktyka selektywna skierowana jest do grup podwyższonego ryzyka, takich jak młodzież z rodzin dysfunkcyjnych czy osoby doznające marginalizacji społecznej. Profilaktyka wskazująca obejmuje działania podejmowane wobec osób, u których pojawiają się pierwsze symptomy problemowego używania substancji.

Istotnym elementem współczesnej profilaktyki są oddziaływania środowiskowe, obejmujące współpracę szkoły, rodziny oraz instytucji lokalnych. Działania te mają na celu tworzenie spójnego systemu wsparcia oraz ograniczanie dostępności substancji psychoaktywnych. Coraz większe znaczenie zyskuje także podejście redukcji szkód, które koncentruje się zmniejszaniu negatywnych skutków używania substancji, nawet w sytuacji braku pełnej abstynencji.

W ostatnich latach obserwuje się dynamiczny wzrost zainteresowania problematyką uzależnień behawioralnych, takich jak uzależnienie od hazardu, internetu

czy gier komputerowych. Profilaktyka w tym obszarze skupia się na rozwijaniu kompetencji cyfrowych, edukacji medialnej, oraz kształtowaniu samoregulacji. Podkreśla się znaczenie wczesnej diagnozy oraz roli rodziców, rodziny i szkoły w monitorowaniu wzorców korzystania z technologii.

Podsumowanie

Współczesna profilaktyka uzależnień opiera się na naukowych podstawach teoretycznych i empirycznych, odchodząc od moralizatorskich i represyjnych modeli na rzecz podejść skoncentrowanych na kompetencjach jednostki, wsparciu społecznym oraz modyfikacji środowiska. Skuteczność działań profilaktycznych zależy od ich systematyczności, intensywności oraz dopasowania do wieku, kultury i kontekstu społecznego odbiorców.

IV. EWALUACJA - MIERZALNE REZULTATY

Mierzalne rezultaty to jasno określone kryteria realizacji poszczególnych zadań, umożliwiające wymierne sprawdzenie realizacji celów.

Najważniejsze zadania związane z ewaluacją programu:

- określenie, w jakim stopniu i w jakim tempie oraz w jakim obszarze zostały zrealizowane cele,
- wskazanie na mocne i słabe strony różnych faz programu, pomaga to w ustaleniu ostatecznych form i treści projektu,
- sprawdzenie czy projekt został zrealizowany zgodnie z planem oraz ustalenie mechanizmów służących określeniu jakości i kontroli jakości,
- opracowanie hipotez badawczych dla przyszłych badań,
- doskonalenie kwalifikacji zawodowych realizatorów projektu w zakresie planowania, realizacji i ewaluacji działalności prewencyjnej.

Ewaluację projektu należy przeprowadzać okresowo sporządzając raport z realizacji dotychczasowych działań.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU ORAZ ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Zgodnie ustawą dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o Przeciwdziałaniu Narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) zadania wynikające z realizacji tych ustaw należą do zadań własnych samorządu gminy (działania profilaktyczne). Środki finansowe przeznaczone na realizację wyżej wymienionych zadań pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wpływu z części opłat pochodzące za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Dla zadań związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień można również pozyskiwać środki z fundacji i organizacji pozarządowych. Środki te przeznaczane są z reguły na realizację ściśle określonych zadań np. finansowanie grupy psychoedukacyjnej dla rodziców.

2. Za wykonywanie zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w kwocie 250,00 zł brutto za posiedzenie Komisji.

VI. ZASOBY WŁASNE

Zasoby Gminy Sadowne umożliwiające oparcie przy realizacji Gminnego Programu Profilaktyki we współpracy:

- Duża liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji i patologii;
- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin, osób doznających przemocy i stosujących przemoc;
- Komisariat Policji w Łochowie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Zespół Interdyscyplinarny;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Grupa samopomocowa AA „Wspólne dobro”;
- Szkoły znajdujące się na terenie Gminy (Szkoły Podstawowe, Zespół Szkół Ponadpodstawowych);
- Organizacje pozarządowe.

VII. DIAGNOZA PROBLEMÓW - POZIOM GMINA (REALIZM, WSPÓŁPRACA, SPOŁECZNA AKCEPTACJA, ODPOWIEDZIALNOŚĆ, RÓWNOWAGA)

Gminę Sadowne zamieszkuje 5630 osób (stan na 30 listopada 2025r.). Do szkół podstawowych uczęszcza 489 uczniów, w oddziałach przedszkolnych 57 dzieci i przedszkolach 136 dzieci, a do Zespołu Szkół Ponadpodstawowych 170 uczniów.

Na naszym terenie punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jest: 15 punktów sprzedaży zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo, 15 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa oraz 15 punktów napojów zawierających powyżej 18 % zawartości alkoholu, 3 punkty gastronomiczne sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży: o zawartości alkoholu do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo i jeden punkt o zawartości alkoholu powyżej 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa oraz jeden punkt powyżej 18 % zawartości alkoholu. Najwięcej punktów sprzedaży znajduje się w Sadownem. W przeliczeniu na liczbę mieszkańców na jeden punkt przypada 313 osób.

W 2025 r. (stan na 30 listopada) roku jest prowadzonych 9 Niebieskich Kart w 9 rodzinach, w tym w 5 rodzinach są małoletnie dzieci. O wgląd w sytuację rodzinną wystąpiono do Sądu Rejonowego w Węgrowie Wydział Rodzinny i Nieletnich w stosunku do 4 rodzin. W 2 przypadkach zostało wysłane zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Węgrowie, 5 osób zostało skierowanych do GKRPA.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 14 wniosków o leczenie odwykowe (stan na 30 listopada). Wszystkie osoby skierowane były do Punktu Konsultacyjnego. W stosunku do 7 osób wystąpiono z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Węgrowie o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego. 8 osób skierowano do biegłych sądowych na badanie psychologiczno-psychiatryczne w przedmiocie uzależnienia.

W Punkcie Konsultacyjnym prowadzonym przez specjalistów psychoterapii uzależnień udzielono 104 porad motywujących do poddania się leczeniu odwykowemu.

Instytucją wspierającą rodziny dotknięte chorobą alkoholową jest GOPS. W 2025 roku z pomocy społecznej (w tym z pracy socjalnej) skorzystało 248 rodzin, w tym z powodu nadużywania alkoholu - 26 rodziny i przemocy w rodzinie - 16 rodzin.

Na terenie Gminy Sadowne w 2025 roku przeprowadzono ankietę mającą na celu zdiagnozowanie problemu uzależnień wśród młodzieży i dorosłych. W ankiecie wzięło udział 219 osób dorosłych i 125 uczniów mieszkających na terenie gminy Sadowne.

Raport z diagnozy – dorośli mieszkańcy Gminy Sadowne (2025)

Raport został przygotowany na podstawie ankiety skierowanej do mieszkańców gminy Sadowne powyżej 18 roku życia. Łącznie udzielono 219 odpowiedzi. Poniżej przedstawiono podsumowanie kluczowych wyników oraz wnioski.

1. Płeć respondentów

W badaniu wzięło udział 195 kobiet oraz 24 mężczyzn. Oznacza to znaczną przewagę kobiet w grupie badawczej.

2. Świadomość dotycząca uzależnień

Większość mieszkańców jest świadoma, że uzależnienia mogą dotyczyć nie tylko substancji, ale także zachowań. Zdecydowanie tak odpowiedziało 130 osób, a raczej tak – 77 osób.

3. Potencjalnie uzależniające zachowania

Respondenci najczęściej wskazywali: spożywanie alkoholu (170 osób), gry komputerowe (167), branie narkotyków/dopalaczy (166), ciągle sprawdzanie mediów społecznościowych (161), gry hazardowe (147) i picie napojów energetycznych (142).

4. Uzależnienia w rodzinie

W 132 rodzinach dostrzeżono problem z nadmiernym korzystaniem z internetu/mediów społecznościowych, w 88 z alkoholem, a w 62 z nadmiernym graniem w gry komputerowe.

5. Korzystanie dzieci z urządzeń elektronicznych

Najczęściej dzieci korzystają z urządzeń od 1 do 2 godzin dziennie (69 osób wskazało). Wiele dzieci spędza jednak 2–4 godziny (58 osób), a 27 osób wskazało ponad 4 godziny dziennie.

6. Kontrola treści internetowych dzieci

109 rodziców regularnie kontroluje treści, z których korzystają dzieci w internecie, 62 robi to sporadycznie, a 14 w ogóle nie sprawuje kontroli.

7. Skutki nadużywania internetu/urządzeń u dzieci

Najczęściej obserwowano: nerwowość przy braku dostępu (62 osoby), zaniedbywanie obowiązków szkolnych (44), trudności w koncentracji (40) oraz rezygnację z aktywności fizycznej (32).

8. Przemoc domowa – ocena problemu

Opinie były podzielone: 85 osób uznało, że przemoc domowa jest poważnym problemem, 61 – że nie, a 72 osoby nie miały zdania.

9. Najczęstsze formy przemocy

Najczęściej wskazywano przemoc psychiczną (99 osób), fizyczną (40) oraz zaniedbanie emocjonalne (47).

10. Dostępność pomocy specjalistycznej

Za niewystarczającą uznało ją 78 osób, za wystarczającą – 65. 56 respondentów nie miało zdania.

11. Potrzebne działania

Najczęściej wskazywano: ułatwienie dostępu do pomocy specjalistycznej (146 osób), zwiększone działania edukacyjne (95) oraz szkolenia dla służb (38).

12. Dostęp młodzieży do alkoholu i narkotyków

Zdaniem mieszkańców młodzież ma łatwy dostęp do alkoholu (168 wskazań) oraz narkotyków i dopalaczy (142 wskazania).

Wnioski końcowe

Badanie pokazuje dużą świadomość mieszkańców w zakresie zagrożeń uzależnieniami. Wielu respondentów zauważa problemy w rodzinach, szczególnie z mediami społecznościowymi, alkoholem i grami komputerowymi. Rodzice często kontrolują dzieci, ale nie zawsze jest to systematyczne. Poważnym problemem pozostaje też przemoc domowa, szczególnie psychiczna. Respondenci oczekują przede wszystkim lepszego dostępu do pomocy specjalistycznej i działań edukacyjnych.

Raport z diagnozy – uczniowie klas 4–8

Gmina Sadowne (2025)

Raport przedstawia wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów klas 4–8 szkół podstawowych z terenu Gminy Sadowne. Celem ankiety było rozpoznanie skali problemów związanych z uzależnieniami, przemocą oraz korzystaniem z nowych technologii. Charakterystyka respondentów

W badaniu wzięło udział 125 uczniów. Struktura płci była niemal równa: 64 dziewczęta oraz 61 chłopców.

Wyniki badań

Świadomość uzależnień

Większość uczniów uważa, że uzależnienia mogą dotyczyć nie tylko substancji, ale również zachowań. Ponad 100 respondentów odpowiedziało „zdecydowanie tak” lub „raczej tak”.

Potencjalnie uzależniające zachowania

Najczęściej wskazywane przez uczniów zachowania postrzegane jako uzależniające to: gry komputerowe (89), spożywanie alkoholu (94), branie narkotyków/dopalaczy (93), picie napojów energetycznych (75), a także ciągle sprawdzanie mediów społecznościowych (73). Rzadziej wymieniano m.in. zakupy online, medycynę estetyczną czy korzystanie z solarium.

Uzależnienia w rodzinie

Uczniowie dostrzegają w swoich rodzinach problemy z uzależnieniami. Najczęściej wskazywano: korzystanie z internetu i mediów społecznościowych (40), nadmierne granie w gry (37) oraz alkohol (31).

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Najwięcej uczniów korzysta z urządzeń elektronicznych od 2 do 4 godzin dziennie (47), a 43 osoby przyznały, że spędzają przy nich ponad 4 godziny. Jedynie 6 uczniów korzysta z nich rzadziej niż raz dziennie.

Kontrola rodzicielska

Rodzice i opiekunowie kontrolują aktywność dzieci w internecie w ograniczonym stopniu: 31 uczniów wskazało, że kontrola odbywa się regularnie, 49 – sporadycznie, a 41 – że nie jest prowadzona.

Skutki zauważone przez uczniów

W ciągu ostatnich 6 miesięcy uczniowie zauważyli u siebie objawy mogące świadczyć o przeciążeniu technologiami, takie jak: problemy ze snem (27), trudności w koncentracji (24), nerwowość przy braku dostępu do internetu (21). Jednak większość (63 osoby) nie zauważyła u siebie żadnych z podanych objawów.

Przeciwdziałanie uzależnieniom

Najczęściej wskazywane sposoby zapobiegania uzależnieniom to: wspólne spędzanie czasu z rodziną (95), regularne rozmowy z rodzicami (73) oraz rozwijanie zainteresowań i pasji (73).

Postrzeganie przemocy

41 uczniów uznało, że przemoc domowa nie jest poważnym problemem w ich miejscowości, jednak 37 uczniów stwierdziło, że stanowi ona problem (22 – zdecydowanie tak, 15 – raczej tak).

Najczęściej występujące formy przemocy

Za najbardziej powszechne formy przemocy uczniowie uznali: przemoc psychiczną (77 wskazań), zaniedbanie emocjonalne (45) oraz przemoc fizyczną (34).

Dostępność pomocy w szkole

Najczęściej oceniano ją jako wystarczającą (46) lub bardzo dobrą (31). Jedynie niewielka grupa uczniów uważała, że dostęp jest niewystarczający (20) lub że go brak (11).

Dostęp do używek

Większość uczniów uważa, że nie ma łatwego dostępu do alkoholu (86 odpowiedzi 'nie'). Podobnie w przypadku narkotyków i dopalaczy – 101 uczniów wskazało, że nie mają do nich dostępu.

Podsumowanie

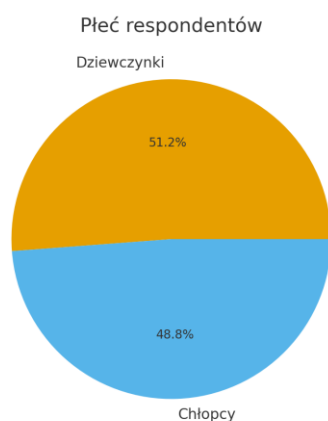
Ankieta pokazuje, że uczniowie są świadomi zagrożeń związanych z uzależnieniami i dostrzegają je zarówno w swoim otoczeniu, jak i w rodzinach. Jednocześnie wielu uczniów wskazuje na zbyt długi czas korzystania z urządzeń elektronicznych oraz na

ograniczoną kontrolę ze strony rodziców. Wskazane działania profilaktyczne to przede wszystkim wzmocnienie roli rodziny i rozwijanie pasji dzieci.

Raport z diagnozy dotyczącej uzależnień i przemocy domowej Uczniowie klas 4–8 – Gmina Sadowne 2025 r.

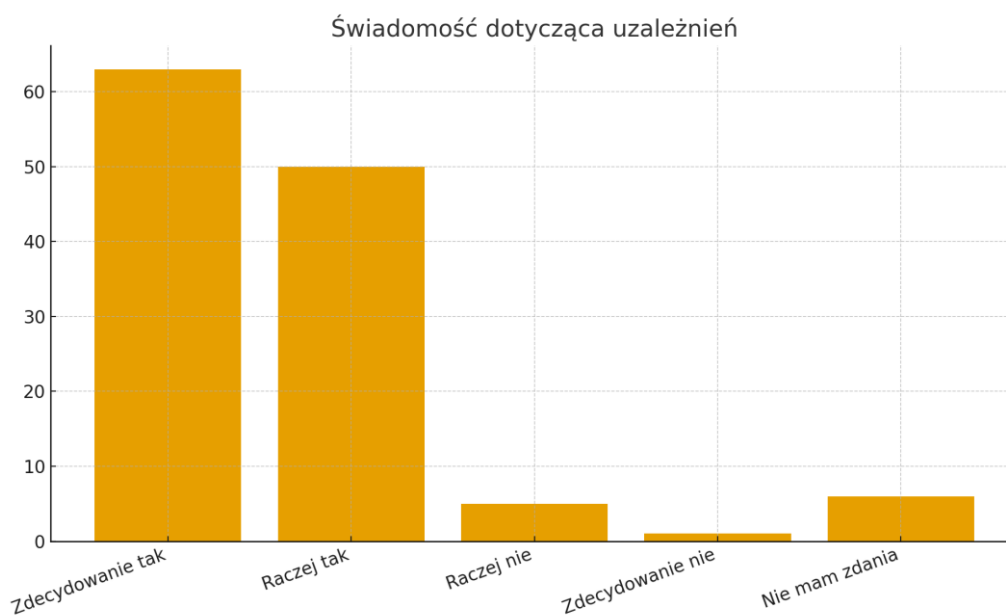
1. Płeć respondentów

W badaniu wzięło udział 64 dziewczynki i 61 chłopców. Udział płci był więc prawie równy.

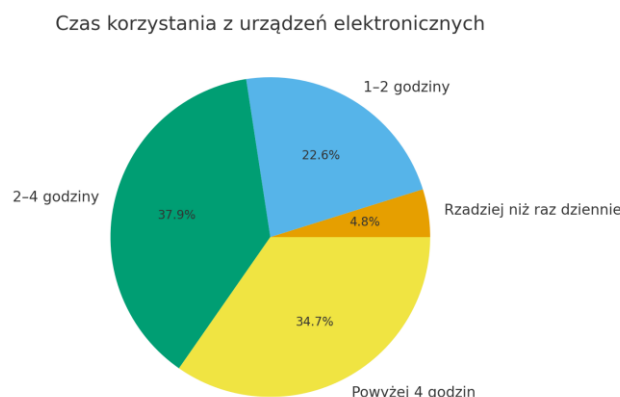
2. Świadomość dotycząca uzależnień behawioralnych

Na pytanie, czy uzależnienia mogą dotyczyć nie tylko substancji, ale i zachowań, większość uczniów odpowiedziała twierdząco. 63 osoby zaznaczyły „Zdecydowanie tak”, a 50 „Raczej tak”. Tylko pojedyncze osoby były odmiennego zdania.

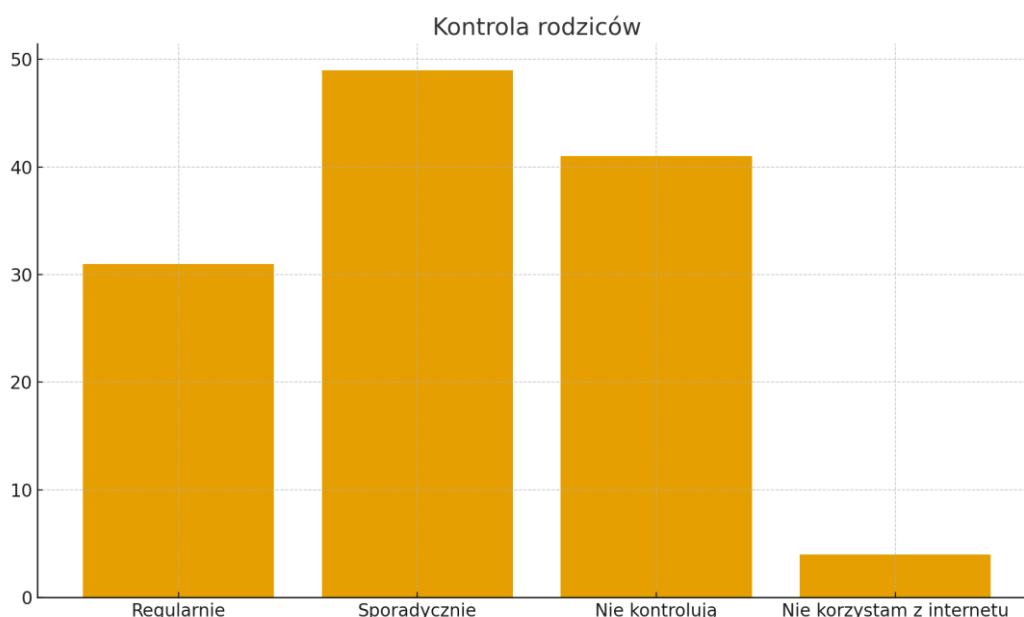
3. Czas korzystania z urządzeń elektronicznych

Najwięcej uczniów (47) zadeklarowało korzystanie z urządzeń elektronicznych od 2 do 4 godzin dziennie. 43 osoby korzystają powyżej 4 godzin, a 28 – od 1 do 2 godzin. Tylko 6 osób używa ich rzadziej niż raz dziennie.

4. Kontrola rodziców/opiekunów nad treściami w internecie

Uczniowie najczęściej wskazywali, że ich rodzice kontrolują treści sporadycznie (49 osób). 41 uczniów odpowiedziało, że nie są kontrolowani, a 31, że kontrola odbywa się regularnie. Jedynie 4 osoby zadeklarowały, że nie korzystają z internetu.

Podsumowując wyniki ankiety należy w działaniach profilaktycznych w 2025 roku uwzględnić kierunek edukacji młodych w zakresie świadomego i odpowiedzialnego korzystania z nowinek technicznych (telefon, Internet). Zasadne jest też podjęcie działań w celu stworzenia alternatywnych metod spędzania wolnego czasu. Konieczne jest też podnoszenie świadomości osób dorosłych z zakresu uzależnień behawioralnych.

W celu usystematyzowania i poszerzenia wiedzy dotyczącej współczesnych środków uzależniających we wszystkich placówkach oświatowych z terenu Gminy Sadowne zostały przeprowadzone warsztaty profilaktyczne oraz zrealizowano rekomendowane przez KCPU programy profilaktyczne. Debata, Spójrz inaczej..., Spójrz

inaczej na agresję, Unplugged. W/w działania są wskazówką do dalszego monitorowania działalności edukacyjno-profilaktycznej.

VIII. SCHEMAT KONSTRUKCJI PROGRAMU PROFILAKTYKI

GMINY SADOWNE

Projekt Gminnego Programu Profilaktyki ma formę tabeli z jasno określonymi celami, jako zjawiskami pozytywnymi, do których powinniśmy dążyć, aby zminimalizować, bądź zlikwidować negatywne zjawisko. Uzyskujemy to przez realizację zadań przypisanych poszczególnym celom. Bardzo ważna jest część określająca mierzalne rezultaty zadań. Jasne i precyzyjne określenie mierzalnych rezultatów umożliwi ewaluację Programu. W tabeli ujęte są również osoby, bądź instytucje wspomagające dane zadania. Przyjęcie i akceptowanie przez Radę Gminy do realizacji Programu umożliwi włączenie tych osób lub instytucji do wspólnych działań na rzecz profilaktyki uzależnień.

TABELARYCZNA PREZENTACJA PROGRAMU

CELE	ZADANIA	OSOBY I INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE I WSPOMAGAJĄCE REALIZACJĘ	MIERZALNE REZULTATY
• Czuwanie nad realizacją gminnego programu profilaktyki • Kontynuacja współpracy między instytucjami • Zwiększenie czujności opinii publicznej na problemy uzależnienia i przemocy. • Rozpowszechnianie informacji dotyczących przemocy i uzależnień	• Systematyczne spotkania robocze • Wymiana informacji • Analiza sytuacji i zagrożeń • Podział zadań profilaktycznych zgodnie z kompetencjami i możliwościami różnych instytucji • Artykuły nt. uzależnień w gazetkach szkolnych, dziennikach elektronicznych, mediach społecznościowych.	• Wójt gminy Sadowne • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Pełnomocnik Wójta • GOPS • GOK • Placówki oświatowe (szkoły)	• Powstanie gminnego programu profilaktyki • Sprawna realizacja gminnego programu profilaktyki • Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych
• Zwiększenie oddziaływań profilaktycznych adresowanych w szczególności do młodzieży • Zmniejszenie stopnia zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży • Wyłonienie spośród nauczycieli, pedagogów, psychologów szkolnych osób gotowych do pracy w	• Opracowanie i realizacja autorskich programów profilaktycznych • Ewaluacja prowadzonych programów • Szkolenie realizatorów rekomendowanych programów profilaktycznych • Doskonalenie kompetencji osób pracujących z dziećmi	• Specjaliści ds. profilaktyki i specjaliści psychoterapii uzależnień • GKRPA • Nauczyciele, pedagodzy, psycholodzy	• Liczba godzin w szkole poświęconych profilaktyce uzależnień • Liczba nauczycieli zajmujących się profilaktyką uzależnień • Liczba szkół i uczniów objętych realizacją programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych

profilaktyce i przeszkolenie ich w kierunku realizacji rekomendowanych przez KCPU programów profilaktycznych	i młodzieżą z zakresu profilaktyki uzależnień oraz umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej • Organizacja działań mających na celu podniesienie poziomu wiedzy na temat uzależnień oraz kształtowanie prawidłowych postaw wobec używek • Ewaluacja zadań oraz aktualizacja i upowszechnianie standardów profilaktyki		• Liczba osób przeszkolonych do prowadzenia programów profilaktycznych • Liczba osób biorących udział w działaniach profilaktycznych
• Edukacja zdrowotna • Zwiększenie wiedzy i świadomości na temat uzależnień wśród rodziców, osób dorosłych i ich otoczenia • Podniesienie poziomu wiedzy dotyczącej zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz	• Przekazanie osobom dorosłym, w tym rodzicom informacji dotyczących zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu i eksperymentowania z narkotykami, dopalaczami • Edukacja społeczności lokalnej (w tym rodziców) na temat uzależnień behawioralnych i ich zagrożeń m.in. poprzez	• Pedagodzy, psychologzy • Specjaliści ds. uzależnień • GKRPA • Dyrektorzy szkół	• Zwiększona współpraca pomiędzy rodzicami a szkołą • Wykorzystanie posiadanej wiedzy na poziomie wczesnej interwencji • Pozyskanie rodziców do realizacji zadań programu • Liczba rozdanych materiałów edukacyjnych • Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/warsztatach

mechanizmu uzależnienia od czynności.	szkolenia, warsztaty, rozpowszechnianie ulotek. • Zachęcanie osób dorosłych do podejmowania odpowiednich działań i interwencji.		dotyczących uzależnień behawioralnych.
• Minimalizowanie w miarę możliwości problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych zwłaszcza przez osoby niepełnoletnie i kobiety w ciąży • Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, rodzinom tych osób oraz dla rodziców dzieci używających alkohol i inne substancje psychoaktywne	• Kierowanie osób do Punktu Konsultacyjnego • Współpraca z najbliższą Poradnią Leczenia Uzależnień • Współpraca z najbliższym Stacjonarnym Ośrodkiem Terapii Uzależnień • Podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych. • Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy osoby uzależnionej od alkoholu i narkotyków oraz rodzinom tych osób • Udzielanie zainteresowanym informacji o ośrodkach terapeutycznych i grupach wsparcia, motywowanie do	• GKRPA • Punkt Konsultacyjny • GOPS • Szkoły • Specjaliści ds. uzależnień • GOK	• Liczba osób skierowanych do Poradni Leczenia Uzależnień • Większa skuteczność i zmniejszone koszty leczenia powikłań zdrowotnych wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych • Liczba osób uczestniczących w programach dla dorosłych osób z rodzin alkoholowych • Liczba osób objętych ambulatoryjnymi i stacjonarnymi programami psychoterapii uzależnień

	dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu. • Występowanie z wnioskiem do Sądu o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu. • Informowanie osób uzależnionych o kursach i szkoleniach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Węgrowie • Współpraca z PUP w Węgrowie w zakresie informowania osób uzależnionych o dostępnych ofertach pracy • Udzielanie pomocy rodzicom dzieci, które nadużywają alkoholu, substancji psychotropowych itp. • Prowadzenie działań edukacyjnych na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, itp. • Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń,		
--	---	--	--

	osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych • Wspieranie działalności środowisk abstynenckich		
• Dążenie do zmniejszenia ilości alkoholu spożywanego przez młodzież i osoby dorosłe (16 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5%alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – uchwała nr XII/42/2015 Rady Gminy Sadowne z dnia 28 września 2015r. • Ograniczenie liczby osób oraz miejsc, w których spożywany jest alkohol, niezgodnie z ustawą o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi • Zmniejszenie podaży substancji psychoaktywnych	• Ograniczenie możliwości zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie oraz osoby nietrzeźwe (kontrole punktów sprzedaży alkoholu) • Szkolenia dla właścicieli sklepów i lokali gastronomicznych oraz przeprowadzanie kontroli w tych obiektach • Kontrolowanie miejsc publicznych takich jak dyskoteki, parki, place zabaw • Egzekwowanie konieczności poddania się testom na obecność narkotyków u osoby, co do której istnieje podejrzenie o intoksykację nielegalnymi substancjami psychoaktywnymi (zgodnie z regulaminami Szkół)	• GKRPA • Dyrektorzy szkół • Rady Rodziców • Policja	• Liczba sklepów i lokali gastronomicznych naruszających prawo zabraniające sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim • Liczba cofniętych zezwoleń • Ilość miejsc, w których spożywa się alkohol niezgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi • Wykryte przestępstwa związane z łamaniem Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii • Ilość szkół stosujących testy na obecność narkotyków

• Zwiększanie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla społeczności lokalnej a w szczególności dzieci z rodzin dotkniętych patologią i dysfunkcyjnych	• Wdrożenie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych oraz czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój • Wspieranie działań służących rekreacji, zabawie młodzieży bez alkoholu • Pomoc w integrowaniu się z grupą dzieciom uczestniczącym w programach opiekuńczo-wychowawczych • Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych • Finansowanie wypoczynku letniego, wycieczek z programem	• GKRPA • Punkt Konsultacyjny • Szkoły z terenu gminy • GOPS • Kluby sportowe • GOK	• Liczba dzieci, młodzieży i rodziców uczestnicząca w programach profilaktycznych • Liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w pozalekcyjnych zajęciach sportowych • Udział osób w imprezach sportowo rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia
--	--	--	--

	profilaktycznym dla dzieci i młodzieży • Organizacja imprez sportowo- rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia (np. organizacja Pikników Rodzinnych) • Poszerzanie i udoskonalenie ofert, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców, sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych młodzieży i dzieci		
• Zmniejszenie nasilenia patologii wynikającej z nadużywania alkoholu przez członków rodziny. • Zwiększenie skuteczności interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodzin spowodowanych przez picie alkoholu i spożywanie substancji psychoaktywnych	• Współpraca z ośrodkiem interwencji kryzysowej w Węgrowie • Szkolenia w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie dla osób doznających przemocy domowej • Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób	• Punkt Konsultacyjny • GKRPA • Pełnomocnik Wójta • Zespół Interdyscyplinarny	• Liczba osób przeszkolonych w zakresie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie • Liczba spraw związanych z przemocą w rodzinach skierowanych do sądu

	stosujących przemoc w rodzinie		
• Poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych uzależnieniem	• Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową w rodzinie • Upowszechnianie informacji dotyczący zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności w rodzinach z problemem alkoholowym • Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych uzależnieniem z elementami profilaktyki • Organizacja wycieczek integracyjnych z programem profilaktycznym	• Punkt konsultacyjny • GKRPA • Pełnomocnik Wójta • Zespół Interdyscyplinarny	• Liczba osób uczestniczących w zorganizowanych formach wypoczynku. • Ewaluacja programu

PRELIMINARZ BUDŻETOWY NA ROK 2026

LP	TREŚĆ	PROFILAKTYKA ALKOHOLOWA	PROFILAKTYK A NARKOMANII	RAZEM
1.	Wynagrodzenia bezosobowe	32.000,00	5.000,00	37.000,00
2.	Zakup materiałów i wyposażenia	32.000,00	5.000,00	37.000,00
3.	Zakup środków żywnościowych	10.000,00	-	10.000,00
4.	Zakup usług pozostałych	35.070,00	5.000,00	40.070,00
5.	Podróże służbowe krajowe	430,00	-	430,00
6.	Szkolenie pracowników	6.500,00	-	6.500,00
7.	Dotacja celowa w trybie art.221 ustawy dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego	30.000,00	-	30.000,00
	Razem	146.000,00	15.000,00	161.000,00